

ה'ת"ס הוקדא גרדה פריש י' ה'י"ג (3 דרש ברכות פ"ז ה"א, סוכה פ"א ה"א, א' ג'בסיה יט: וכן פריש פ"ז דמקואות א' הנזק ברי"ש, וכן פריש ברי"ש ורבי מצטנעלס והמ"ט גרסו כולס וכן פריש"י בפרס' יט: הנזק שרלי' להריוקן ממלי אל כלי כו', ופ"ק בפרש"י דהשל ד"ה מדוק, ו' פנימ: פס' מקואות פ"ז מ"ג, ירוש' תרומת פ"ה ה"ב, ו' (מ"ח) גרדה פ"ז ה"ד, פ"ז ה"ד, צו פ"ז שמי, וע' לקמן צו: ו' ו' תרי"ב שמיני, פריש ח' ה"א ו' הולין ק"ו: (ח' מ"א, ו') ופריש ח"י סוכה יט: ד"ה ט"ט, ו' (גמ' שלפניט לא מנאל פ"קין, ו' נ"ע) גרי"ש ריש פ"ד דנגיס' לא מניס מיני' וכן פ"ק דהשל ד"ה אכל אבתיב' וז"ל צ"ח דבמצא בחי"כ פ' שמיני פ"ה ה"א לענין הכשר וארלין לקבל טומאה:

תורה אור השלם

- ו' ורד"ק אהרן וקניו ממנו את ירד"ק ואת ארלי'ק: שמות ל' יט
- בבאם אל אהל יוצרו וקברתם אל המזבח וקצו באשר צדו ידעת את משה: שמות פ', לב
- ועשית כבוד נחשת וקנו נחשת וקצוה' וקנת אתו בין אהל מזבח ובין המזבח וקנת שמה קנו: שמות ל' יח
- והקרב והקריבין וקחן בקמם והקריב הבתן את הבל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה רח' ניהל וקידוה': וקרא א', יג

שינויי נוסחאות

[א] בר אבהו (י"ט: ב) ל"ל מוחזקו (מי הבית ברו"ה, ו"ה א"ה כהמ"י ונכס"י מ"י ונמוס': ג) ממנו כתיב (שמי"ב, ו"ה ברוש"י: ח) כצ"ל ברו"ה: וכן בשמ"י, וכן היה וע"כ, גם כצ"ל ומוס', ונכס"י: ה) כצ"ל טקף אי הכי: ו' דלא בענין מ"י מים וההיא (כ"ה), וע' רש"י, וכן בשמ"י ג' כ"ל לאו דבענין מים חיים: ו' ל"ל דבי' וכו' (י"ב, ו' וכלי' תנאי': ח) ג"ל דבעין (גליון, ו"ט: ו') [א] ל"ל ורמזיא ואורו כלי אנו צריך להחזיק במשתייה בהמה כבדו עמנו בענין שיעורו כו' (גליון, וכו' וכו' וכו'): ו' וקרא דהא ממנו כתיב דמשמע ע"ל מקמש מן (ע"פ ש"ס וכו'): דלא פריש לא (כ"ה): ו' הקשירו נתקן (ש"ס): יג) נזק רך שראוי לכל' (ש"ס): וע' א"ח ד' ומכ"ש א"ח ג': ו' וכל' משפלו משתייה בהמה ר"ל ע"ל שאלה משתייה בהמה ר"ל נעשה ע"ה מלאכה כשריה לדידי, דהכי בתלמוד רמזיה ליה ע"ה כל הבשר מים שנפסלו משתייה בהמה כו' (ש"ס): ו' [א] ל"ל נזק, וכן מוס' (שמי"ב): ו' [א] הך (שמי"ב): י' היתה רביעית מים ב' ואלו לחובין ב' ונטל כנגדו כו' ל"ל (שמי"ב): י' לחובו או למלאות (ש"ס): ו' [א] ניהוה במהמה (ש"ס): ו' דבר זה מקומו אמר ד"ה קודם (הר"ם ש"י): [א] דמחבשתי' (ש"ס): [ב] ורש"י פ"י בחובש ל"ל (ש"ס): [ג] וקצת היה נ"י לפרש ל"ל (ש"ס וכו'): וע' ל"ק פ"מ' שמתקרי גירסתיה: [ד] מית מי נתקן (רש"י): וכו' (שמי"ב): [ה] סאה מים וט"ט (ש"ס): [ו] ל"ל במים ורביט (רש"י): וכו' (שמי"ב): [ז] בחובו נתקן (ש"ס): וכו' (שמי"ב): [ח] ל"ל הכנס (ש"ס): [ט] ורש"י פ"ה לפרש ל"ל (ש"ס וכו'): וע' ל"ק פ"מ' שמתקרי גירסתיה: [י] מית מי נתקן (רש"י): וכו' (שמי"ב): [יא] ל"ל במים ורביט (רש"י): וכו' (שמי"ב): [יב] ל"ל אולי ל"ל ליה:

שיטה מקובצת

בקודם פירוש, לכן הרי"ם פריש' ומדקדקין על כל אהרן שנקלה אחרו ככלי קטן וטוב אחרו אלא למעו"י יבחרין ארזי"ב, פי' קושי' היא, ומיראל דקושי' זו מיראל' לקמיה אמר רב פפא למעו"י מן סאה וכו' וק"ל: כל שחלחלה ברייתו מן הימים שבבבילין בו, וא"ת הלא אכל וכו' ממליחין למקוה אכל בעיניהו לא, וי"ל דשגל וכו' אין מחילתו מן הימים ה"כך לא הוסי' כסו בעיניהו, וכו' היא גי'אל' ולא גי'אל' (ו"ה): ק"ו שבב' ב' ורבי' ש"י פ' בחובש בעין יורה כפייה על פיה, גליון, ו' הלא

צין שאין צהן רביעי'ס. הלוג מים ואע"ג דליכא חו' שיעורא (6) גבי נטילת ידים לגבי קידוש לא צענין שיעור: **קדוה** (7) **צונו**. קודם דופנו של כיוור ותוחב צמוכו כלי קטן ומקצתו לחוץ ויונק מימי הכיור ומוציא לו אכל צאפיה נפשיה צענין שיעור ארבעה כהנים:

והא ממנו כתיב. אמתני' פריך דלמך כל כלי שרת ראויין הם לקדש ז': **ירחלו**. ובקרבנם אל המזבח ירחלו קרא יתירא הוא האל ירחלו דהא כתיב לעיל מיניה ורחלו ממנו וסמך ליה צוואם אל אהל מועד ובקרבנם אל המזבח לא לכבוד ירחלו דהא אורחלו הסמוך קאי: **שמשח עמו**. ונתקדש צמיחתו כמותו אינו מקדש ידים ורגלים: **לנחושם הקספיו**. לא בהיקשא יליף לה אלא כלומר (דימיתיו לכיור) להיות של נחשת הכן כמו הכיור (דימיתיו לכיור): **ולא לדבר אחר**. לא ייקשמי שניהם צפוקו אחד ללמוד שאר דברים ולומר שכנו מקדש כמותו דמדאיצטריך למיכתב נחשת גבי כנו וימנא אחריתי שמע מינה לאו לאקשיניהו צע' דאי איתקוש נחשת נמי נימי בהיקשא אלא שמע מינה למאי א' דמיא פריש בהדיא ולא למאי דלא נחשת לא דמיא: **לנחשם**. לענין נחשת הקסמיו (8): **הקספיו**. דימיתיו: **כל המשלים למקוה**. צמסכת מקואות (פ"ז מ"א) תנן יש מעלין ולא פוסלין. מעלין משלימין לארבעים סאה. והתם מפרש להו: **משלים למי כיוור**. לשיעור ד' כהנים: **לרביעי'ס**. של נטילת ידים אינו משלים: **למעוטי מאי**. אהא דאין משלים לרביעי'ס: **אולימא למעוטי טיט הנזק**. שפוא מן המעלין את המקוה כדקמי התם: **נזק** (9). דק שראוי להריקו מכלי אל כלי: **אי דפרס שוחה ושוסה ממנו**. שאינו עב ליפסל משתיית בהמה: **אפי' לרביעי'ס נמי**. וכל זמן שנפסלו י' משתיית בהמה צין ככלי צין צרקע פסולין הא לא נפסלו כשרי'ן: **אפי' למקוה נמי לא**. כלל נזק (10): **הוא: יבחושי' אדומין**. כמין יתושין בלא כנפים כדרך שגדל צשולי חציות של יין שלנו מצחון. יבחושי' דקין אף הן נצראים מן המים: **אפי' צעיניהו נמי**. אס כל המקוה נעשה מהן כשר ויש לקיש נקט לישנא דהשלמה: **צעניו של דג**. דג גדול צעינו שומן צעניו

בחבור: למעוטי נקן סאה ונטל סאה. למעוטי דכ"ש פועמים אין מעלין מי פירות וכל לגבי מקוה גס מ"צ פועמים מעלין ופעמים אין מעלין מי פירות וכל משקה שאינו מים ותמד משתחמץ וקמני התם פעמים מעלין פעמים אין מעלין כי'ד מקוה שי'ש צו ל"ט סאין ונפלה סאה מהן לתוך לא העלתהו פירוש לא השלימתהו ואף לא פסלתו פעמים דמעלין כי'ד היו צמוכו ארבעים סאה מכוונות נתן סאה מאלו המינים ונטל סאה אחר לתניהו כשר דצטלו להקן (11) קמאי צמקוה השלם הליכך כי חור ונטל לא מיפסילי נמאל' שהמקוה הזה נגלס על ידיהם לנשטנל סאה. ודכוואיה צנטילי ידים לא משלמי סאה היתה (12) צו רביעי'ס מים. ונתן ממינים הללו לתוכו רוצע רביעי'ת ונטל כנגדם פסולה דלא חשיבא שיעור וזוטרא דרביעי'ת לצטולניהו: **עד רוצו**. אס עירב צו ממיניו הללו עד רוצו של מקוה ולא רוצו בכלל ע"י נמינת ונטילת סאה כשר: **אס קדח רביעי'ס**. דרופן המקוה והמים נמשכין ש'ס ואף על פי שנחמעטו המים ואין מעורבין מי המקוה צאוה קדיחה: **מעטבילין צו מחטין כו'**. יצוריות מזלגות קטנות של טווי וזב: **מי מקוה**. אף על פי שאין חיי'ן: **כשרים**. להשאיר הכיור צמוכו (13) למלאות מהו ולתת לתוכו: **למימרא דלא**. צעי מים חיים: **והסניא**. כ"ז"כ והקרב והכרעים ירחץ צמים ולא צמוג מים ויין מזוגים יחד שני חלקין מים ואחד יין: **שאר מים**. ואפילו מכווסין: **מאי קל וחומר למי כיוור לאו** [נמימרא דמים חיים נינהו (14)]. וה"ק ק"ו] למים חיים הראויין לכיור שכשרי'ן לרחיית קרבי קדשים: **לא דקדשי**. ומי כיוור ממש קא יליף בק"ו שרחצין צמימיו קרבים וק"ו שלהן דקדשי הוא: **והא סנא דבי שמואל**. לא ידענא אהיכא קאי ומיהו שמעינן מינה דהיכא דכתיב מים סתמא אין מי כיוור כשרי'ן לו:

לרבות שאר מים] ו יכול שאני מרבה אף מי תותין תלמוד לומר

כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים כב.

בין שאין בהן רביעי'ת. למאי דקס"ד בלא קודם יש תימה דגרע מנטילת ידים וש' לומר דנטילת ידים נמי כשי'ש צו רביעי'ת נוטלין אפילו לשנים (ידים פ"א מ"ח) והכא צדוהו ציה רביעי'ת מעיקרא: **והא ממנו אמר רחמנא**. פי' צקונטרס דאמתני' (פריך) דלמך

כל כלי שרת ראויין לקדש פריך וקשה תיקשה ליה ממתני'ן (דיומאל' דף מג:) דקמני דכהן גדול מקדש צקיתון של זב' ונראה דקאי אהא דשני צקודם ממוכו (ופריך] והא ממנו אמר רחמנאל דאין לקדש אפי' קודם אלא אס כן יהא כמיהו שיהא צו כשיעור: **קודח מתובו**. פי' שנטל ממימיו ככלי קטן וכשירה לקדש כיון דצאין ממלי גדול וכו"ג לקמן אס קדח צו רביעי'ת מטבילין צו מחטים ונצוריות דמהכשירות (15) דמקוה אמו צקונטרס לא פירש כן: **ק"ו בכנו**. משמע שי'ש לו חור ושעו' כמין מיצה פרוצה למעלה והכיור יושב עליו ורבי' (16) פי' כעין יורה כפויה על פיה ונפתחו שוליה: **לרביעי'ת אינו משאיר**. פי' צקונטרס לרביעי'ת

לנטילת ידים וקלת (17) תימה והיה נראה לפרש לרביעי'ת היינו להטביל ממתין ונצוריות דכתיב מיירי צסוף שמעמא ומיהו נראה כפירוש הקונט' דבימי ר"ל ככר צטלו רביעי'ת דמקוה דממוכח צמיר צפרק שלשה מינים (דף נח:): **למעוטי מי'ש הנדוק**. אע"ג דמשלים למי מקוה אין מטבילין צו כדלמך צפרק קמא לסוכה (דף יט). גבי אור מנטטרף אפי' ישנים תחתיו ופריך מי איכאל מדי דאיהו לא חזי ומנטטרף וקאמר טיט הנדוק יוכיח ולא כמו שפירש ש'ס צקונטרס דאע"ג דמשלים דמתן צמסכת מקואות פ"ז (18) אלו מעלין ולא פוסלין מי (19) השגל והצדד וטיט הנדוק מכל מקום אס עשה מקוה שלם מטיט המדוק לא עלתה לו טבילה דלפירושו אין זה יוכיח דטיט הנדוק צשעה שהוא משלים חזי לטבילה ולא דמי (לאורין דאין ישני'ס תחתיו אפי' צשעה שהוא משלים לפיכך נראה דטיט הנדוק נמין אפי' צשעה שמנטטרף אין מטבילין צו והכי מנן צמסכת מקואות פ"ב (מ"י) מקוה שי'ש צו מן סאה (20) וטיט רבי אליעזר

אומר מטבילין צמים ואין מטבילין צמים רבי יהושע אומר צמיי'ן (21) וצמים צאזיה טיט אמרו צמיי'ס אפי' מנל' אחד מודה רבי יהושע שצמיי'לין צמים ואין מטבילין צמיי'ט צאזיה טיט אמרו צמיי'ט שהקנה יורד מאיליו צמוכו (22) דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר מקום שאין קנה המדה עומד אצלו אליעזר [צן דילאין] אומר מקום שהמשקולת יורדת רבי אליעזר אומר היורד צפי חצית רבי שמעון אומר היורד (23) טע' שפופרת הגוד רבי אליעזר צברי דקוד אומר הגאמדי בלוג והיינו טע' הנדוק לסוכה (דף יט): **דלמך יוכיח** (דכשעטיט מנל' א' מנטטרף ל"יע' ואין מטבילין צו): **אפילו רביעי'ת**. כאן פי' צקונטרס דלמרינן פרק כל הבשר (חולין דף קו). מים שנפסלו משתיית בהמה צין ככלים צין צרקע פסולין הא לא נפסלו כשרים ואינו כן דהתם מניח בהדיא צרקע כשרים ופליגי התם צלפסקא צבג צירחא אכל צמקומן כשרי'ן לכולי עלמא ואפי' (24) מקוה והא דקאמר הכא אי אין פרה שוחה ושוחה ממנו אפילו למקוה נמי אינו משלים לא קשיא מינדי דהתם צמים אולי'ס מיירי בלא טיט אלא שה'ס שפסלו על ידי טיט המעורב צהן יש תימה מנל' ליה האי שיעורא דכל הני תנאי דמסכת מקואות (פ"ב) לא מיירו צשתיית פרה (5):

נרנן סאה בש'ר. צמי פירות מיירי כדפי' פרק הערל (בימות דף פב:) אכל מים שאזבין אפי' כל היום כולו [כשר דראשון ראשון] בטל יש תימה דגבי קרב וכרעים דרשינן צמים ולא צמוג והכא גבי כיור (6) כתיב צמים ארמי' ומכשרי'ן צמוג: **והא תנאי רבי שמואל**. פי' צקונטרס לא ידענא אהיכא קאי ומיהו צמורת כהני'ס מנל' (7) והקרב והכרעים ירחץ צמים ולא ציין ולא צמוג צמים מים שאין לה'ס לוי יאלו מי תומים שי'ש לה'ס לוי (8):

שי'ת הקונטרס. ולא נהיאל, מהל דרוזק לתמוך כל הספיר'ס גרבר' אי הכי, ועוד מני'ל דפליגי וקני דרוס (בבב'ן) שאל' הוכיח'ה מנל' טעם נזכר, ועוד נהנה הוא הספר'א לומר דמתוך שצמאל' צצור מנל' טעם נזכר, ואפולא, והכרעה י"ל מדגלי קרל צצור שי'ע' דלמדי' [ארטן] מנל' כלל ק"י יעידע. לך נראה ל"מ' לומר דכי אשאר"י צצור מנמועדו ואפי' צעומאל, לא שנה טעמאל' מה לא שנה טעמאל' שרין, והא דקאמר לא ש'ר כי' לא קאי טעמאל' [מפסירן] אלא הי'ק מתוך מנל'ס צצור כי'כ ריליו גדול שהקרבן צצור טעמאל' כען כפסא, מנל'ס בידע' לענין כהן ששי'מ טעמאל' מה, והליכך לענין טעמאל' מה שרין וז מתוך כדפי' דגני פסא

עין משפט ונר מצוה

גו א מיי פ"ה מהל' ביאת מקדש הלכה יא צשגה וסמך עשין קעה:
גו ב ג מיי ש'ס הלכה י:
גו ד ד מיי ש'ס הלכה י"ב:
ה פ"ה מהלכות מקואות הלכה ט ועיין כ"מ:
גו ו מיי פ"ה מהל' ביאת מקדש הל"צ ומיי פ"ה מהל' מקואות הל"ט סמך עשין רמח טו"ע א"ח סי' קס סעיף ט:
גו ז מיי ש'ס הלכה יא סמך טו"ע י"ד סומן רח סעיף ג' וטו"ע א"ח סומן קס סעיף י:
גו ח מיי ש'ס הלכה יא סמך טו"ע י"ד סומן רח סעיף ג' וטו"ע א"ח סומן קס סעיף י:
גו ט מיי פ"ז ש'ס הלכה ו:
גו כ י מיי פ"ק ד ש'ס הלכה ו:
גו ל טו"ע י"ד סי' רח סעיף ט:
גו מ מיי פ"ז מהל' מעה"ק הלכה ו:

הגהות הב"ח

(6) רש"י ד"ה דין וכו' לגבי נטילת: (7) ד"ה קודם מתוכו ל"ל וכן צמנאל:

מוסף רש"י

אלא מומנו למעוטי כלי חור. דהלא ממנו כתיב, וז' אחרתו שאר כלס לקמן דומא' ידיה אחרתו (צעי' ב) ט"ט הדרוק. שראוי להריקו ממלי אל כלי, כגון שהא קך (סוכה י"ט) נתן סאה ונטל סאה הרי זה כשר. גבי שאר משקין ומי פירות וממד שהמקן קאי צמס מקואות, ואשמועינן דלמיר' דחור ונטל ויחל' למימד הא חסר ליה מקוה, שהסאה אהא אין שמימיו שאין ארויה למקוה, אפי'ה כשר דמיי יהיו לביב בטל ליה והיו להו' מי ומד טולן ראויין וכי קצת מד טולן פ"מ, אכל אכל ע"ה דמי טולן סאה כרישא חסר ליה וכי הדר מליה הו"ל מקוה חסר דמשקין הללו אין משלימין את המקוה (בימות צב:):

שיטה מקובצת (המשך)

דליכ' לא היה יכול לקדש ממנו (וח' חר"ה) ד"ה אפילו, ויש תיבה בגי'אל' האי שיעורא כו'. גליון, ונראה דהתם דלא אירא אלא לענין הטבלה צמס מפלי צן קנה יורד ולין קנה יורד ואין חילוקים מפרסם התם, אבל התם איירי בטבלה טיט עמנו ונטל יורד עמנו איכאל' לאפלוני, ולא משכמת ליה אלל צן שוחה ושוחה היכה לאין שוחה ושוחה (וח' חר"ה):

מכאן ש"ך לעמוד הבא
יכול גבי כפוש מיטה מיוק ליה שהוא זר, וי"ל דשמה פסול דריות לא שרין אלא מבני ישראל (ת"ח):
בתוך שפירש צצורו כו'. ור"מ צעמאל' שרין מני טעמ' מתוך, י"ל דצברי וקני דרוס דכי אשאר"י טעמאל' צצור מנמועדו ואפילו צעומאל' דרוק טעמאל' מה אכל שרין לא אשאר"י כלל ק"י צצור, ועשמייהו [קס"ד] התם דכיון דגלי טעמאל' צעלי' די אשאר"י צצור טעמאל' מה דרוק אשאר"י כו', וליפלין פתוס מן מנמוכ'ס, אף אמתי לא אסין דאשעין דהוי היקש גמור דממקין מפרס'ס [מכתפסיר'ס], וא"כ וקני דרוס פליגי דצמרי, מהל כהן דצברי דלא אשאר"י טעמאל' צצור כי' אס טעמאל' מה, ועוד נראה דלמדי' מתוך לא אשאר"י כו', וי"ל דלמדי' מתוך מני הי'ס מה צצור מביחד כיון דיחיד מני אשאר"י (לרבי'ס) מסתבר טיט כיון דגלי קרל צצור יד' חילוק ק"י צצור [ליד'ס], וכן לומר דנפקא מינה דצצור הולכה אף לכתמילה אכל דיחיד ארתי מנל' כי' אס דיעבד, ולא גריסין ק"י הכי, דבלאו הכי הוי מלי למיכרך בלא מתוך לקעי דרוס דצברי טעמאל' שרין לא אשאר"י צצור אף כהני'ס (דהוי מלי מלי'ק) טעמאל' שרין [לר"ץ] כהני'ס לכל הפתוח, אלא הי' טעמ' אלו לר"י צצור מן ק"ו, דהי' דמנמועדו לא איירי טעמאל' שרין ממוס דהוי דומאל' דרשימאל' דצצור, כיון דליבא מעש' יליף מן ק"ו, [ומשין] דודאי איכא מיעוטא דהוי היקש גמור דמנמועדו דרשינן אפילו צעומאל' מיירי צין צעומאל' צעלי' צין צעומאל' הכה'ס והליכ' היקשא הוא לאשמייהו ולומר דמה מכתפסיר'ס טעמ' מה און [כ"ד] דכתיב (מנדי' ג' א' ח'ס כי יהיה טעמ' לנפש, אף כ"ו הוא

שי'ת הקונטרס. ולא נהיאל, מהל דרוזק לתמוך כל הספיר'ס גרבר' אי הכי, ועוד מני'ל דפליגי וקני דרוס (בבב'ן) שאל' הוכיח'ה מנל' טעם נזכר, ועוד נהנה הוא הספר'א לומר דמתוך שצמאל' צצור מנל' טעם נזכר, ואפולא, והכרעה י"ל מדגלי קרל צצור שי'ע' דלמדי' [ארטן] מנל' כלל ק"י יעידע. לך נראה ל"מ' לומר דכי אשאר"י צצור מנמועדו ואפי' צעומאל, לא שנה טעמאל' מה לא שנה טעמאל' שרין, והא דקאמר לא ש'ר כי' לא קאי טעמאל' [מפסירן] אלא הי'ק מתוך מנל'ס צצור כי'כ ריליו גדול שהקרבן צצור טעמאל' כען כפסא, מנל'ס בידע' לענין כהן ששי'מ טעמאל' מה, והליכך לענין טעמאל' מה שרין וז מתוך כדפי' דגני פסא